

13.03.2016
NALINLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2815
Tarih: 28.09.2016

8041

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Binali YILDIRIM** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dirayet TAŞDEMİR

Ağrı Milletvekili

Ülke yönetimlerinin vatandaş ve sivil toplumun katılımına açık hale getirilmesi hedefiyle hesap verebilirliğin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmek üzere 2011 yılında kurulan, Türkiye'nin de üyesi olduğu Açık Yönetim Ortaklığı'nın (Open Government Partnership – OGP) Yürütme Komitesi, eylem planı sunma yükümlülüğünü 2014'ten itibaren yerine getirmemiş olması nedeniyle Türkiye'nin üyeliğinin pasif duruma alındığını açıkladı. 21.09.2015 tarihinde yapılan açıklamada ilk defa bir ülkenin üyeliğinin pasif duruma getirildiği vurgulandı.

Yürütme Komitesi, 21 Eylül 2016'da kamuoyuyla paylaşılan bu karar öncesinde, 4 Mayıs 2016'da Güney Afrika'da gerçekleşen son Açık Yönetim Ortaklığı toplantısında, Türkiye'yi konu hakkında uyarmış ve 1 Eylül 2016'ya kadar sivil toplumun geniş katılımıyla hazırlanacak bir eylem planı sunulmasını şart koşmuştur.

Mevcut durum, Türkiye yönetimine yönelik güvensizliğin uluslararası alanda pekişmesine sebep olabileceği gibi, Ortaklık içinde de Türkiye'nin ancak gözlemci statüsünde bulunabilmesine yönelik bir yaptırıma yol açmıştır.

Söz konusu gelişme, Türkiye'nin, Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2014 yılı Yolsuzluk Algı Endeksi'ne göre en büyük düşüşü yaşayan ülke olarak 175 ülke arasındaki sıralamada 53'ten 64'e gerilemesi ile birlikte ele alındığında, Türkiye'nin şeffaflık sistemi konusundaki muhtemel yaklaşımını ortaya koyması bakımından da kaygı vericidir.

Olağanüstü hal dönemlerinde halkın yönetim süreçlerini gözlemleyebilmesi ayrıca önem kazandığından, Açık Yönetim Ortaklığı kararı ile açığa çıkan durumun, devlet vatandaş ilişkilerinde güveni tesis etmenin öncelikli koşullarından birinin ortadan kalkması çerçevesinde ayrıca ele alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun törene katılımıyla Ortaklığa dâhil olan Türkiye'nin üç ayrı başlıkta eylem planı vaadinde bulunmuş olmasına karşın, birbirini takip eden iki eylem planı döneminde de yeni bir plan sunmamış olmasının gerekçesi nedir?

2- AKP'nin 2015 Seçim Beyannamesi'nde yolsuzlukla ilgili kısımların anlatıldığı "Şeffaflık" başlığı altında *"şeffaflığı(n), demokratik bir ortamda yönetimlerin hesap verme sorumluluğu açısından vazgeçilmez önemde görül(düğü), şeffaflı(ğın), kamu kaynak, imkân ve uygulamalarının kişisel menfaatler için kullanılmaması bakımından önemli bir işleve sahip (olduğu)"* vurgulanmıştır. AKP'nin, bu konudaki düşüncelerinde bir değişim söz konusu mudur?

2- Kamu İhale Kanunu'nun 12 yılda 162 defa değiştirilmesi, yolsuzluğun önlenmesine yönelik ulusal ve uluslararası düzenlemeler bağlamında nasıl değerlendirilmelidir?

3- Şeffaflığın temel mekanizmalarından olan bilgi edinme hakkı ve dilekçe hakkının kullanımı ve BİMER'in OHAL döneminde kullanımına yönelik herhangi bir çalışma söz konusu mudur? Bu mekanizmalara OHAL ilanının ardından yapılan başvurulara ilişkin veriler nelerdir?

4- İnsan Hakları Uluslararası ve Avrupa Hukuku ilkeleri, olağanüstü dönem rejimlerinin maddi sınırlarından biri olarak "duyuru ve bildirim" koşulunu belirlemiştir. Buna göre resmi makamlar, olağanüstü yönetime geçişten, uygulanacak ülkesel alan, alınacak önlemlerin içeriği ve zamanı ile bunların temel haklar üzerindeki etkilerinden halkı haberdar etmek zorundadırlar. Duyuru, ülke ölçeğinde saydamlık gereği olduğu halde, bildirim, uluslararası toplum ve diğer taraf devletlere yapılır. Türkiye'nin OHAL'in ilanının ardından ulusal ve uluslararası düzeydeki bu yükümlülüklerini yerine getirmesine yönelik bir iç denetim mekanizması işletilmekte midir?

5- Uluslararası Şeffaflık Derneği, Nisan 2015’de yayınlamış olduğu “Türkiye’de yolsuzluk” başlıklı araştırmada katılımcıların yüzde 67’si yolsuzluğun arttığını ifade etmiştir. Yolsuzluğun en önemli nedeni dokunulmazlık ve cezasızlık olarak görülürken, katılımcıların yarısından fazlası hükümetin yolsuzlukla mücadele çabalarını etkisiz bulunduğunu ifade etmiştir. Bu algının değiştirilmesine yönelik olarak başlatılan herhangi bir çalışma var mıdır?

6- Sayıştay, Kamu Denetçiliği Kurumu ve Teftiş Kurulları hükümet tarafından Türkiye’deki şeffaflık sisteminin teminatı olan temel kurumlar olarak gösterilmektedir. Ancak Sayın Nurettin Canikli’nin 2014 yılında dönemin Gümrük ve Ticaret Bakanıyken internete yansıyan “Sayıştay raporları gelseydi duman olurduk” şeklindeki ifadesinin ardından günümüzde Başbakan yardımcılığı görevine getirilmiş olması şeffaflık sisteminin güvenilirliği açısından nasıl yorumlanmalıdır?